

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda, Cinsel İstismara Uğramış Çocukların Mahremiyetinin Korunmasına Yönelik Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Aylin NAZLIKA
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih	10 Nisan 2013
Çevre No	2/2265

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BÖK.LİGİ

29 Mart 2018

Numara:

TBMM
GENEL EVRAK

29 Mart 2018

No: 260017

EBYS'YE
AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Çocuklar bir ülkenin geleceği ve umududur. Bu nedenle çocukların, büyümeleri ve gelişmeleri için uygun ortamın yaratılması, geleceğe dönük fiziksel, ruhsal ve zihinsel donanımlarının en üst düzeye çıkartılması gerekmektedir. Bu önce ailelerin sonra ise devletin görevi ve sorumluluğudur. Çocuklara ilişkin politikalar siyaset üstüdür; bu nedenle iktidarlar değişse de prensipler ve uygulamalar devlet politikası olarak yürütülmelidir.

Ülkemizde son yıllarda çocuklara karşı işlenen suçlardaki artış dikkat çekici boyutlara ulaşmıştır. Sadece çocuk istismarında yaşanan artış oranı son 10 yılda yüzde 700'dür. Üstelik birçok vakanın üzerinin örtüldüğü ve adli makamlara yansımadağı bilinmektedir. Bu kötü tablonun AKP hükümetleri döneminde çok daha vahim bir noktaya ulaşması, başta eğitim ve hukuk sistemi olmak üzere, izlenilen politikalarla ve sahip olunan zihniyetle ilgilidir. Hükümet sözcüsünün çocuk tecavüzleri konusunda "çocuğun rızası" olabileceğinden bahsetmesi, çocuk haklarından sorumlu bir bakanın Ensar Vakfı'nda yaşanan taciz olayını "Bir kereden bir şey olmaz" diyerek üzerini kapatmaya çalışması nasıl bir anlayışla yönetildiğimizin çarpıcı birer örneğidir.

Çocuklara karşı işlenen suçlardaki artış ve yaygınlığın, hükümetin olaylara kendi dünya görüşü ve siyasi penceresinden bakması, görmezden gelmesi, üzerini kapatmaya çalışması, ailelerde ve toplumda büyük bir endişe ve umutsuzluğa yol açmaktadır. Şiddeti Önleme ve Rehabilitasyon Derneği'nin 2016 Çocuk İstismarı Raporu'na göre, ülkemizde son 10 yılda çocuk istismarı vakaları yüzde 700 artmıştır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun çocuk pornolarında tespit ettiği Türk çocuk sayısı 36 binin üzerindedir. Ayrıca Türkiye'de 50 bin çocuğun seks kölesi olduğu tahmin edilmektedir.

Çocuk Seks İşçiliği, Çocuk Pornografisi ve Seks Amacıyla Çocuk Ticaretine Son Ağı (ECPAT) 2015 yılı Türkiye Raporuna göre; çocuklar Türkiye'de cinsel şiddete en fazla maruz kalan grubu oluşturuyor. Türkiye'deki cinsel suçların yüzde 46'sı çocuklara karşı işleniyor. Türkiye, Küresel Kölelik Endeksi'nde modern köle sayısında da Avrupa'da birinci konumunda yer alıyor. Ülkemiz maalesef çocuk evlilik oranının en yüksek olduğu ikinci Avrupa ülkesi konumunda bulunuyor.

Çocuğa yönelik cinsel istismar suçu kendine has, özel bir suç tipidir. Dolayısıyla bunun okullarda tesis edilen standart yöntemlerle ve emniyette alınan çeşitli önlemlerle çözülme ihtimali bulunmamaktadır. Terörle mücadele ederken nasıl özel bazı yöntemler kullanılıyor ve tedbirler alınıyorsa, bu konuda da özel düzenlemelere ve uygulamalara ihtiyaç vardır.

Çocuk koruma sistemiyle ilgili kalıcı ve etkili projeler ve modeller geliştirilmesi gerekmektedir. Sivil toplum kuruluşları da bu yapıyla birlikte çalışmak zorundadır. Mahremiyet konusunda özenli, mahrumiyeti ve mağduriyeti giderecek nitelikte bir çocuk koruma politikası oluşturulmalıdır.

Bu konuyla ilgili olarak kovuşturma aşaması da dahil olmak üzere ilgili tüm birimlerde çocuk hastalıkları uzmanı, çocuk ruh sağlığı uzmanı, adli tıp uzmanı, sosyal hizmet uzmanı ve psikolog gibi birçok uzmandan oluşan gruplar bulunmalıdır. Çocuğa yardım bütüncül bir şekilde yapılmalıdır. Kolluk birimlerinde çocuklarla ilgili yapılacak işlemlerin çok iyi bilinmesi gerekmektedir,

Cinsel istismar vakaları çocuğa tekrar tekrar anlattırılarak travma yaratılmamalı, çocuk soruşturma aşamasında istismarın tekrarından korunmalı, kolluk ifadesi, savcılık ifadesi, sağlık ve adli tıp muayenesi tek bir merkezde toplanan çocuk koruma ve izleme merkezleri tarafından yürütülmelidir. Duruşmada istismarcı ile karşı karşıya gelip olayı detaylı anlatmak zorunda kalan çocuklar, yaşadığı travmayı atlatamadan yeni bir travma ile karşılaşmaktadır. Bu durum, istismar mağduru çocuğun korku-kaygı krizleri yaşamasına neden olmaktadır. Yakın zamanda bu tip bir vakada küçücük bir çocuğumuz mahkeme öncesi kalp krizi geçirerek hayatını kaybetti. Çocuk izleme merkezleri ve adli görüşme odaları yaygınlaşınca kadar, emniyet ve savcılıkta uzman personel bulundurulmalıdır. Soruşturma süreci tek elden yürütülmeli, çocuk, ifadesi ikinci kez alınarak tekrar travma yaratan uyarıcılara maruz bırakılmamalıdır. İfadesi sırasında çocuğun yanında sosyal hizmet uzmanı ve psikolog bulundurulmalı, ifadeler sadece bir defa uygun bir ortamda alınmalıdır.

Çocukların gelecekteki hayatlarını sağlıklı temellere oturtması ve yaşadığı travmayı atlatabilmesi için yaşadıkları kötü olayların kamuoyuna kapalı olması şarttır. Özellikle kırsal alanda yaşayan çocukların aileleri davaların kapalı olmasına dair haklarının olduğunu bilmemektedirler. Davaların kapalı olmaması ve soruşturma sürecinin uzman kişilerce yürütülmesi çocukların yaşadığı sorunları daha da büyütmektedir.

Vermiş olduğumuz kanun teklifinde tüm bu hususlar dikkate alınarak cinsel istismara uğramış çocukların kovuşturması için kolluk kuvvetleri bünyesinde bulunan çocuk bürolarında çocuk istismarı önleme özel ekibi kurulması teklif edilmektedir. Bu ekipte en az bir kadın kolluk görevlisi olmak üzere, konu hakkında eğitilmiş ve deneyimli personel bulunması zorunlu hale getirilmektedir. Davaların hâkim kararına gerek olmaksızın gizli görüşülmesi esası getirilmektedir. Kovuşturma veya yargılama işlemleri sırasında, söz konusu kovuşturma işlemleri ile yargılamayı yürütenlerin, kovuşturma ve yargılamayla ilgili edindikleri bilgileri, her hangi bir yolla açıklamaları yasaklanmakta, aksine tutum ve davranış içinde olanlar hakkında cezai müeyyide getirilmektedir.

Söz konusu teklifin kabul edilmesi halinde soruşturma aşamasında çocuklarımızın yaşadığı travmanın en aza indirilmesi mümkün olabilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Kanunda, istismara uğramış çocuk ile ailenin mahremiyetinin korunması açısından bu tür davalarda duruşmaların gizli yapılmasına yönelik olarak mevzuatta düzenleme yapılması önerilmektedir.

MADDE 2- Bu madde ile cinsel istismara uğrayan çocukların ve ailelerinin mahremiyetinin korunmasına yönelik olarak cinsel istismara uğramış çocukların kovuşturmasının 3/7/2005 tarihli ve 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde çocuk bürosu bünyesinde oluşturulmuş özel bir birim ve ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yapılması, cinsel istismara uğramış çocukların duruşmasının 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde gizli yapılması, bu davaların 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde çocuk mahkemelerinde görülmesi hüküm altına alınmıştır.

**5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNUNDA, CİNEL İSTİSMARA
UĞRAMIŞ ÇOCUKLARIN MAHREMİYETİNİN KORUNMASINA YÖNELİK
DÜZENLEME YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Kanununun 157 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Cinsel istismara uğramış çocukların soruşturma ve kovuşturma ile yargılama safhalarının tamamı, tarafların talebine gerek olmaksızın gizli olarak yapılır. Söz konusu soruşturma ve kovuşturma işlemleri ile yargılama safhalarında görev alanların, kovuşturma veya yargılama işlemleri sırasında edindikleri bilgileri her hangi bir yolla açıklamaları veya yaymaları yasaktır. Aksine davrananlar hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun gizliliğin ihlaline ilişkin hükümleri uygulanır.”

MADDE 2- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 2- (1) Cinsel istismara uğramış çocukların soruşturma ve kovuşturması, 3/7/2005 tarihli ve 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanun çerçevesinde çocuk bürosundaki kolluk görevlileri ile ilgili Cumhuriyet Savcısı tarafından bizzat yapılır.

(2) Cinsel istismara uğrayan çocukların soruşturma ve kovuşturması, en kısa sürede ilgili savcı tarafından sonuçlandırılır. Bu işlemler esnasında istismara uğramış çocukların ifadeleri ile bu kapsamda yürütülen diğer işlemler, çocuğun yüksek yararı ve ruhsal durumu gözetilerek zorunlu görevliler dışında en az kişinin katılımı ile alınır.

(3) Yargılama esnasında, gerekli olmadıkça istismara uğrayan çocuk duruşmaya çağrılmaz ve yargılama istismara uğrayan çocuğun soruşturma dosyasındaki ifade ve diğer kayıtlar üzerinden yapılır.

(4) Soruşturma ve kovuşturma ile yargılama sırasında, gerekli görüldüğünde, istismara uğrayan çocuk hakkında koruyucu ve destekleyici tedbirlerin alınması, savcılık tarafından hâkimden istenebilir.

EK MADDE 3- (1) Cinsel istismara uğramış çocukların soruşturma ve kovuşturma ile yargılaması safhaları; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun gizlilik ile ilgili hükümleri çerçevesinde, mutlak gizlilikle yapılır ve bu davalar 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde çocuk mahkemelerinde görülür.